

De tranen van Messi

Edwin Winkels

De tranen van Messi

De hoogte- en dieptepunten in de carrière
van de beste voetballer ter wereld

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 5885 2

© 2021 Edwin Winkels

Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio

Omslagillustratie © Agencia EFE

Foto auteur © Rob Becker

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

‘Wie zal ons zeggen van wie we, in dit huis
zonder het te weten, afscheid hebben genomen?’

Jorge Luis Borges, ‘Límites’

‘El sueño del pibe’ heet het eenvoudige liedje. De tango stamt uit 1942 en gaat over voetbal. Of beter: over de droom van een jochie. Dat is ook de titel.

Er werd op de deur van het nederige huis geklopt/ de stem van de postbode was duidelijk hoorbaar/ het jochie rende en met al zijn verlangens/ trapte hij onbedoeld op het witte hondje.

Het is vermoedelijk een van de alleroudeste liedjes over voetbal, niet toevallig afkomstig uit het land, Argentinië, waar de sport intenser dan waar ook wordt beleefd. Juan Puey componeerde de muziek, Reinaldo Yiso schreef de tekst. Tientallen, honderden verschillende artiesten voerden het uit, onder wie een verrassende als Diego Armando Maradona. Die kon nog zingen ook.

Mamaatje, mamaatje, kwam hij gillend naar haar toe/ en de moeder, verbaasd, draaide zich om van de gootsteen/ en het jochie zei haar lachend en huilend/ De club heeft me vandaag de oproep gestuurd.

El sueño del pibe is een populaire uitdrukking in Argentinië. Elk kind heeft een droom. Die van de jongetjes heeft vaak met voetbal te maken. Elk jong talentvol voetballertje heet in

het begin een *pibe*. Zoek op internet naar ‘sueño del pibe’ en je komt een interview met een ongeveer twaalfjarige Diego Maradona tegen. Wat zijn droom is, wordt gevraagd. Voetballen kan hij al, en zijn droom, of dromen, meervoud, zijn groots, want ‘ik heb er twee: op een wereldkampioenschap spelen en als ik daar eenmaal ben wereldkampioen worden’. Dat zei hij zo’n veertien jaar voordat hij die droom in 1986 zou waarmaken.

Lief mamaatje,/ ik zal geld verdienen,/ ik zal een Baldonado zijn,/ een Martino, een Boyé;/ de jongens van West-Argentinië zeggen/ dat ik een beter schot heb/ dan de grote Bernabé./ Je zult zien hoe mooi het zal zijn/ wanneer ze daar op het veld/ om mijn doelpunten klappen;/ ik zal een winnaar zijn./ Ik zal in de vijfde divisie spelen/ daarna in de eerste,/ ik weet dat mij/ de zegening wacht.

Baldonado, Martino, Boyé en Bernabé waren Argentijnse voetbalhelden uit de jaren dertig en veertig. In de afgelopen tachtig jaar is de tekst van de tango regelmatig aangepast, werden hun namen vervangen door nieuwe helden. Maradona zong het met zo’n aangepaste tekst in een tv-programma na zijn voetbalcarrière: ‘Lief mamaatje, ik zal geld verdienen, ik zal een Maradona zijn, een Kempes, een Olguín...’

Sinds 1986 zijn er duizenden, miljoenen Argentijnse jochies geweest die de volgende Maradona wilden zijn. En evenveel ouders die hoopten dat hun voetballende zoontje dat zou worden. Veel van die jongetjes hadden het talent niet, de beteren bezweken al vroeg onder de druk omdat zij veel te snel ‘de nieuwe Maradona’ werden genoemd. Een klein deel brak door, maar met altijd dat ondraaglijke gewicht op zich. Ze kwamen en gingen, de linksbenige voetballers, nummer 10 op de rug bij hun club, een enkeling zelfs op het allerhoogste niveau, bij de Argentijnse selectie, maar nee, Ariel Ortega, Juan Román

Riquelme, Pablo Aimar of Javier Saviola, zij werden niet de nieuwe Maradona.

Het jochie sliep en had die nacht/ de mooiste droom die hij maar kon hebben;/ het stadion vol, glorieuze zondag/ eindelijk zouden ze hem zien in de hoogste divisie.

Een jaar minus vijf dagen nadat Diego Maradona zijn land naar de wereldtitel en de totale euforie en gekte had geleid werd Lionel Andrés Messi geboren. Toen het jochie zes jaar was keerde Maradona na een lang avontuur uit het verre Europa terug en kwam hij enkele wedstrijden bij Newell's Old Boys in Rosario spelen, de club van Messi's vader, de club waar Lionel zelf ook enkele jaren in de jeugd zou voetballen. Bij het debuut van Maradona bij Newell's, in een vriendschappelijke wedstrijd, nam vader Jorge zijn zoontje Lio mee naar het stadion. Veel daarvan kan Messi zich nu niet meer herinneren. Nogmaals, hij was pas zes. Maar vanwege wat hij op die leeftijd op knollenveldjes aan de zuidkant van Rosario met zijn linkerbeen had laten zien, was al vaak dat commentaar te horen: een nieuwe Maradona was opgestaan. Onzin, natuurlijk, wie kon zoiets nou geloven?

Met nog een minuut te gaan stond het 0-0;/ hij kreeg de bal, kwam koelbloedig in actie,/ iedereen passerend kwam hij voor de doelman/ en met een hard schot 'brak' hij het scorebord.

Op 10 maart 2009 besloot Diego Maradona, bij zijn officiële debuut als bondscoach van Argentinië in een wedstrijd tegen Venezuela, dat de eenentwintigjarige Leo Messi de nieuwe drager van het mythische shirt met nummer 10 zou worden. Een symbolisch gebaar, met een inmiddels eeuwig lijkende waarde, want bijna dertien jaar later draagt Messi dat nummer nog steeds achter op het *albiceleste*, het blauw-wit gestreepte shirt.

Zoals hij het bij FC Barcelona al sinds een jaar eerder droeg, als opvolger van de vertrokken Ronaldinho.

Een tien. Dé 10. In Argentinië, bij FC Barcelona. Over de hele wereld. Al meer dan een decennium lang is Lionel Andrés dé absolute ster van het voetbal. Een meer dan waardige erfgenaam van Maradona, al is de vergelijking even onmogelijk als onrechtvaardig. Eén, twee generaties jonge voetbalfans zijn opgegroeid met Messi. Over de hele wereld hebben liefhebbers van hem genoten, zich verwonderd over zijn voetbal-kunsten, hem aanbeden om zijn dribbels en oneindige reeks doelpunten – en dat doen ze nog steeds. In elke uithoek van de aardbol lopen jongens, meisjes en volwassenen met een shirt van Messi rond. De meesten met dat van Barça, in Argentinië vooral met dat van hun selectie. Sinds kort ook vele duizenden met dat van Paris Saint-Germain, met een groot verschil, als ware het de aankondiging van het einde van een onvergetelijk tijdperk: onder de naam Messi staat nu nummer 30 op de rug.

Argentinië moest aan hem wennen maar heeft hem inmiddels warm omarmd. FC Barcelona moet en zal hem eeuwig dankbaar zijn; hij heeft er vrijwel alle records gebroken die er in het voetbal bestaan. En 35 prijzen gewonnen, de individuele onderscheidingen niet meegerekend. Barcelona was Messi, Messi was Barcelona. In verleden tijd sinds de zomer die nooit leek te komen, die van 2021.

Dertien jaar was Lionel Messi, een pibe nog, toen hij op 17 september 2000 met zijn vader in Barcelona landde, op zoek naar de vervulling van zijn droom: op het hoogste niveau voetballen. Een winnaar zijn. Het scorebord breken. Als Baldonedo, Martino, Boyé en Bernabé zijn. Als Maradona.

Maar dat werd hij niet. Hij werd vooral Leo Messi. En nu willen alle pibes zoals hij zijn.

Lio huilt

en trapt en schreeuwt,
want hij wil verder spelen

Het is niet precies zoals het dertig jaar geleden was, maar heel erg veel zal er ook niet veranderd zijn. Het gruis en zand op straat is verdwenen, heeft plaatsgemaakt voor platen van beton. De korte zijstraat, Calle Levia, loopt nog altijd dood, aan beide uiteinden. Aan één kant staat een hoge, blinde muur die de straat scheidt van wat in Argentinië een *playa de camiones* heet, letterlijk vertaald een vrachtwagenstrand; een groot en smerig parkeerterrein waar je je vrachtwagen ook kunt laten wassen. Of de accu kunt laten vervangen. Boven de muur torent sinds drie jaar een imposant gebouw uit, een ingenieuze kubus van buizen die hier helemaal niet op zijn plaats lijkt. Het Museo del Deporte Santafesino, het Sportmuseum van de provincie Santa Fe, moet er samen met een groot park voor zorgen dat de rauwe, povere omgeving aan de zuidoostkant van Rosario een aimabeler gezicht krijgt.

Het kleine achtertuintje, of eigenlijk binnenplaats, van het huis op nummer 409 van de straat Estado de Israel wordt ook overschaduwd door die muur. Het lijkt er veel te klein om te voetballen.

Dat deden de jochies, zo'n dertig jaar geleden, dus op straat. Rodrigo, Matías, Emanuel, Maxi, Bruno. En Lio, natuurlijk. In het stof, op gravel en gruis. Urenlang, elke zondag, terwijl in het huisje van Antonio Cuccittini en Celia Olivera het eten werd bereid voor de familie, minstens twaalf mensen: hun twee dochters, plus aanhang. Allemaal woonden ze in de buurt, op enkele minuten lopen.

De wijk, Las Heras, is nu niet meer de vrolijke volkswijk die hij toen was. Hij is verhard. Niet alleen de straten, ook de sfeer. Onveiliger geworden. Andere tijden. Maar op de kruising van de straten Estado de Israel en Levia kreeg de grauwe buurt in 2018 opeens een opwekkend kleurtje. Kleine details, maar heel zichtbaar. De houten palen die bundels aan telefoon-, elektra- en andere kabels in de lucht houden werden op ooghoogte beschilderd met het hemelsblauw-wit-hemelsblauw van de Argentijnse vlag, en in de witte baan stond het nummer 10. Op de grond kregen de kleine stoepdrempels dezelfde kleuren.

Maar niet alleen hier op de hoek. De gekleurde palen reiken verder, richting het westen, waar de nummers van de huizen oplopen. De straat houdt op voor de auto's, maar er is een smalle doorgang tussen twee huizen voor de voetgangers. En meer gekleurde palen, en stoepranden... Kleurige masten als wegwijzers van de 'speelhoek' bij het huis van zijn grootouders naar het geboortehuis van Lionel Andrés Messi Cuccittini, op nummer 525 van de straat Estado de Israel, die hier, een beetje verwarrend, ook Lavalleja wordt genoemd. De kilometerslange straat is smal en loopt, zoals hier, af en toe dood tegen een park of spoorlijn of muur om daarna weer verder te gaan. De huizen zijn bijna allemaal een- of tweehoog.

De geverfde palen plus nog eens een vijftiental grote muur-

schilderingen kwamen er ter gelegenheid van een bijeenkomst van graffitiartiesten uit heel Zuid-Amerika. Om die jonge man te eren die verenigde in plaats van verdeelde. Voorheen, en op veel plaatsen in Rosario nog steeds, streeden in Las Heras andere kleuren om de muren, de gevels, de rolluiken, de masten: het blauw-geel van Rosario Central en het rood-zwart van Newell's Old Boys, de twee grote voetbalclubs uit de stad, en nog zijn die regelmatig te vinden, want díé zijn dichtbij, zitten in het hoofd en het hart van de mensen in Rosario, of in ieder geval van de voetballiefhebbers, meer dan die tot wereldster uitgegroeide buurtgenoot die ergens anders op de wereld zijn roem heeft vergaard.

Het is net tweehonderd meter van nummer 409 naar nummer 525 van de Calle Estado de Israel. De kleine Lionel Messi, Lio voor de burens en vrienden en broers, legde ze vaak blootsvoets af. De bal trapte hij voor zich uit. Of tegen een gevel of deur aan. Van het huis van zijn ouders naar dat van zijn opa en oma, de Cuccittini's, de ouders van zijn moeder Celia. Ook zijn grootouders van vaderskant, de Messi's, woonden om de hoek, maar daar kwam hij veel minder.

De afgelopen tien jaar zagen de bewoners af en toe, een of twee keer per jaar, een grote auto met geblindeerde ramen door het straatje rijden. Niemand stapte uit, maar iedereen wist het zeker. De beste voetballer van de wereld kwam heimelijk een kijkje nemen bij wat er van zijn jeugd resteerde. Of even bij opa Antonio op bezoek.

De herinnering aan de voetbalpotjes op straat, voor het huis van opa en oma. Of ernaast, in dat stukje doodlopende straat, voor en tegen de muur. Met zijn broers en neefjes, bijna allemaal groter dan hij. Maar niet zo goed. Net vier jaar was hij,

vijf. Behendig, glad als een aal, maar ook nog te licht en te klein om hen voortdurend uit te spelen, te passeren, te scoren. Soms was iemand het na uren zat, of werden ze aan tafel geroepen, en als het team van Lio dan achterstond, wist iedereen wat er zou komen.

Huilen, schreeuwen. Tegen de schenen van zijn broers Rodrigo en Matías trappen, in hun buik stompen, en zij pestten hem er natuurlijk mee, wat de woede en frustratie alleen maar vergrootte.

Verloren, kleintje?

Nee, dat nooit. Verder spelen. Hij bleef maar huilen en schreeuwen tot hij zijn zin kreeg. De kleine Lio wilde pas stoppen met voetballen als hij voorstond.

Later, in het echte leven, zouden wedstrijden negentig minuten duren, of honderdtwintig. Dan verloor hij ook weleens. En dan kwam hij thuis, en daar was dan zijn zusje, María Sol. Hij schurkte op de bank tegen haar aan, de tranen nog niet gedroogd op zijn wangen of, toen hij al in de twintig was en niet meer écht huilde om een nederlaag, gehuld in de stilte van zijn teleurstelling. Zij hield zijn hand vast. Maar zei verder niets. Woorden konden hem toch niet troosten.

Lio lacht

aan de rand van het veld,
dicht bij het hek

In het voorjaar van 1928 werd in Rosario Ernesto Guevara geboren, officieel op 14 juni, al bestaat er over de exacte datum enige twijfel. Dat de latere Che in die stad het levenslicht zag was puur toeval, want hij woonde er slechts heel even als baby, enkele weken lang. De bemiddelde ouders van ‘Ernestito’ verbleven afwisselend in Buenos Aires en een plattelandsdorp richting het noorden, Caraguatay, waar zij een grote plantage met matéplanten bezaten (waarvan het drankje wordt gemaakt waaraan je tal van Zuid-Amerikanen, vooral Argentijnen en Uruguayanen, altijd ziet lurken), een tocht van meer dan 1500 kilometer in een stoomboot over de Paraná-rivier. Toen ze dat voorjaar onderweg waren zou Celia, de mama van Ernesto, complicaties tijdens haar zwangerschap hebben gekregen en besloot het echtpaar in Rosario van boord te gaan, waar hun eerste zoon in het ziekenhuis werd geboren. (Een andere versie is dat hij een maand eerder was geboren maar dat zijn ouders dat verborgen wilden houden, want dan zou voor iedereen duidelijk zijn dat zij het kind vóór hun huwelijk hadden verwekt.)

Dus staat er steevast Rosario als geboorteplaats achter Ernesto Guevara's naam, maar 'el Che' is nooit beschouwd als een heuse *rosarino*, en dus ook niet als een van de beroemdste rosarinos ooit. Op de lijst van écht befaamde inwoners van de stad met iets meer dan een miljoen inwoners staan veel sporters (voetballers en trainers als Di María, Icardi, Menotti en Bielsa, hockeyspeelster Aimar) plus een zanger, Fito Páez, en een model, Valeria Mazza. Eén steekt er ver bovenuit en dat is Lionel Messi, al komen zijn voorouders uit alle windstreken: van vaderskant uit de buurt van het Italiaanse Ancona en van het Catalaanse Lleida, van moederskant eveneens uit Italië maar ook uit Rosario zelf, zoals in het geval van Celia Olivera. Zij werd op 5 mei 1930, twee jaar na Ernesto Guevara, in de stad geboren.

Net in de zestig was Celia toen ze haar kleinzoon van vier jaar thuis ophaalde, zich weer omdraaide en met het joch, altijd een bal bij zich, niet in de handen maar aan zijn voeten, weer langs haar eigen huis kwam en met hem verderliep, twintig minuten lang, in de richting van de Paraná-rivier. Het veldje van Club Abanderado Grandoli lag niet in hun wijk, maar het was voor de familie wel dé club van deze volkse zuidostrand van Rosario. De enige. Andere verenigingen als Club Alianza en Córdoba Central lagen iets verder weg. Om niet te spreken van de stadions van de twee grote rivalen uit de stad, Rosario Central en Newell's Old Boys, de eerste in het verre noorden, de tweede meer in het centrum.

Lio's oudere broers, Matías en Rodrigo, beiden verdienstelijke voetballers, net als hun vader, speelden bij de pupillen en junioren van Grandoli, en met oma ging hij dan naar hun wedstrijden kijken. Ook moeder Celia, die ontslag had genomen in

de bobinefabriek om er voor haar vier kinderen te zijn, kwam weleens. Papa Jorge was meestal aan het werk als chef in de staalfabriek.

Die dag, waarvan geen exacte datum bekend is want niemand beseftte toen dat het een historische dag in de voetbalgeschiedenis zou zijn, maar het moet ergens in het voorjaar of begin zomer van 1992 zijn geweest, ontbrak er iemand in het jongste 'babyteam' dat een wedstrijd moest spelen, de ploeg van jongens geboren in 1986, zeven knulletjes op een kluitje. Lio was vroeg met oma gearriveerd, ze wachtten op een wedstrijd van zijn zeven jaar oudere broer Rodrigo. Stilzitten kon Lio niet, hij kaatste de bal tegen een muur.

Salvador Aparicio, een zestiger die iedereen kende als 'Don Apa', zo'n onvermoeibare vrijwilliger die elke club nodig heeft, de man die tot zijn tachtigste het jeugdvoetbal bij Grandoli zou leiden en die dag in 1992 dus ook trainer was van de baby ploeg van 1986, keek het veld rond op zoek naar een eventuele vervanger voor de afwezige speler.

Vanaf hier zijn er twee licht verschillende versies van wat er toen gebeurde, want de herinneringen van eenieder kunnen net iets anders zijn en, nogmaals, niemand kon toen het belang van die ochtend inschatten.

Volgens Don Apa vroeg hij aan de moeder van Lio: 'Mag ik hem even van je lenen?' Niet dat Salvador Aparicio zich er ooit op heeft laten voorstaan dat hij de eerste en absolute ontdekker van de beste voetballer van de wereld zou zijn geweest. 'Dit was puur toeval,' erkende hij in de vele interviews die hij moest geven in de weinige jaren dat hij, van afstand, van de triomftocht van Messi kon genieten; Don Apa overleed in 2008.

Volgens oma Celia was zij het die tegen de zoekende Don

Apa riep: ‘Waarom neem je hem niet?’, wijzend naar haar kleinzoon, die zelf niet in de gaten had wat er aan het gebeuren was. Het waren woorden die ze trouwens al veel vaker had gezegd, op die zondagochtenden op de club. Zij zag thuis voor de deur hoe Lio zijn oudere broers door de benen speelde, zij was overtuigd van zijn talent, zij nam hem daarom elk weekend mee naar de club, en zij wilde zo graag dat Don Apa haar kleinzoon eens zou uitproberen, opstellen.

‘Hij is wel erg klein,’ zou de trainer volgens haar steeds hebben gezegd, voordat hij die dag akkoord ging.

Dat van ‘te klein’ vond mama Celia trouwens ook. Zij was er ook al, die ochtend, en zag het niet zitten dat haar kleinste op een heus veldje tussen een jaar oudere jongens (‘Die zijn enorm’) moest gaan voetballen. Dit was anders dan thuis of bij oma op straat met zijn broers en neefjes. ‘Lio heeft nog nooit een echte wedstrijd gespeeld,’ zei ze.

‘Maak je geen zorgen,’ zei Don Apa. ‘Ik laat hem dicht bij het hek spelen.’ Bij de zijlijn, wilde hij daarmee zeggen. ‘En als hij begint te huilen kun je hem zo van het veld halen.’

Lio huilde niet, die ochtend. Bij de tweede bal die hij kreeg begon hij te dribbelen zonder dat iemand hem kon stoppen. Vanzelfsprekend verliet hij zijn plek aan de zijlijn, dicht bij het hek. Don Apa kon zich later niet herinneren of de linkspoot direct uit die eerste actie al scoorde. Wel dat Lio uiteindelijk twee doelpunten zou maken. En dat hij, geboren op 24 juni 1987, de volgende jaren niet meer zou verdwijnen uit dat ‘team van ’86’. In de wijk begon direct het verhaal rond te zingen dat ze bij Grandoli de nieuwe Maradona herbergden. Maar dat werd al zó vaak over aardige voetballertjes gezegd, dacht ook de voorzitter van de club, Daniel Trévez, dat je dat niet serieus meer

kon nemen. Tot hij hem zelf zag voetballen. Lio, zo zou Trévez later zeggen, speelde als de engelen.

Lio huilt

bij het graf van oma Celia

Mandarijnen. Veel kinderen kregen van hun moeders wat geld mee om na school mandarijnen te kopen. Gezond en goedkoop. Makkelijk te pellen en te eten voor de kinderen. Maar ze kochten er altijd te veel. De kinderen zaten snel vol, en de nog halfvolle zak meedragen wilde niemand. De verleiding was bovendien te groot: de jochies haalden de mandarijnen uit de tas en begonnen ermee te spelen. Met hun voeten vooral. En geen ander als Lio. Naar huis lopen vanuit school, slechts een paar honderd meter, en een mandarijntje hooghouden.

Er zijn twee video's. Niet met mandarijnen, maar sinaas-appels. De oudste beelden zijn van Lio als twaalfjarige, in een parkje aan de oever van een rivier. Vermoedelijk de Paraná die langs Rosario stroomt, of de zijrivier daarvan, de Saladillo, eentje met af en toe een abrupte waterval. Lio houdt van alles hoog, onder andere een sinaasappel. Het zou een soort presentatievideo van zijn voetbalkunsten worden, voor eventueel geïnteresseerde clubs. De tweede video is van vele jaren later, de voorbereiding van een wedstrijd met Argentinië, eind 2015. Er staat een tafel met fruit langs het trainingsveld. Lio is in-

middels allang Leo geworden en ziet vier sinaasappels liggen. Hij pakt er een en houdt hem even hoog. Negen keer, links en rechts. De sinaasappel valt niet, eindigt gewoon weer in zijn hand.

De herinnering. Aan vroeger. Er bestaat een foto met zijn oma en moeder aan de oever van mogelijk dezelfde rivier – een welkom uitstapje voor de stadsmensen. En voor hem een mooie plek, met wat gras, om te voetballen. Of om een mandarijntje hoog te houden. Of een blikje. Of een dennenappel. Niet alleen van school naar huis, of omgekeerd. Elke wandeling; als er geen bal in de buurt was moest er iets anders worden gezocht. Zoals de dag dat Lio een van zijn schoolmaatjes vroeg mee te gaan naar een uithoek van de stad; waar, dat wisten ze niet precies. Hij wilde naar de begraafplaats. Elf jaar was hij. Het was ver weg. Een stuk met de bus, daarna nog kilometers lopen. Door wijken aan de rand van de stad die niet aangehaam waren. De twee jochies waren bijna nog nooit uit hun eigen wijk geweest, ze waren te keurig gekleed voor de straten die ze doorkruisten. Ze speelden met blikjes, traptten die naar elkaar over. Tot ze aan de poort van de begraafplaats stonden.

Voorbij de pantheons en monumentale graven van de rijkere mensen van de stad lagen de rijen met de eenvoudige nissen, vierhoog onder een afdak. De kleine Lio wist het goede graf te vinden. Er hing bovendien een briefje waarop zijn naam stond, en die van zijn broers, zusje en neefjes. ‘*Abu,*’ begon het briefje, de afkorting van *abuela*, oma. ‘We missen je heel erg. Rodri, Matu, Maxi, Ema, Lio, Bruno y M. Sol.’ Ook, iets hoger, een paar tekeningen gemaakt door de kinderen.

Iets meer dan een maand voor Lio’s elfde verjaardag was abu Celia overleden; ze was pas zevenenzestig jaar. De oma die hem

altijd naar de voetbalwedstrijden vergezelde. De oma die bij een verhitte derby tegen Alice, dat enkele blokken dichterbij hun huis op een nog slechter knollenveld speelde, een vader van de tegenstanders met een fles dreigde te slaan. De oma die zo aardig en gul was dat alle neefjes en nichtjes er graag wilden blijven slapen, maar voor die plek moesten ze bijna vechten, of erom smeken, want voor alle acht tegelijk was er geen plaats.

De oma die sinds haar sterfdag, 8 mei 1998, voor altijd bij haar kleinzoon zou blijven, op het veld. Bij nagenoeg elk van de honderden doelpunten die hij zou scoren. De twee vingers in de lucht, het gezicht ook naar de hemel gericht.

Abu.

Misschien wilde Lio die dag per se naar de begraafplaats om haar toestemming te vragen. Of haar zegen. Niet lang daarna zou hij vertrekken. Naar Barcelona, Spanje. Op zoek naar een toekomst als voetballer, een onzekere queeste waarin zij als geen ander hem eigenlijk had moeten vergezellen. Een toekomst waarvan zij nooit één wedstrijd zou zien.

Op 28 mei 2009, in Rome, hing Leo Messi langer in de lucht dan hij ooit had gedaan, gedragen door magische, onzichtbare handen. Met het hoofd scoorde hij in de Champions League-finale tegen Manchester United de beslissende 2-0. Met zijn sprong verraste hij doelman Edwin van der Sar, bijna dertig centimeter langer. Hij werd bedolven onder zijn uitzinnige ploegmaats. Vervolgens, na bevrijd te zijn, een kus op zijn vinger en een blik naar de tribune. Daarna die twee vingers de lucht in, gevolgd door zijn ogen. Langer dan gebruikelijk.

Na de wedstrijd werd hem nog eens naar het gebaar gevraagd. 'Ik denk veel aan haar. Ik zou het zó mooi hebben gevonden als zij in het stadion was geweest, dat ze zou hebben gezien hoeveel ik geniet.'

Celia was op die fantastische reis naar Rome meer aanwezig dan ooit. De dag voor de finale zou ze negenenzeventig jaar zijn geworden.